

Jakomäki-Tattariharjun aluesuunnitelman luonnonhoidon osio

Jakomäki

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on erilaisia luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisia kohteita sekä lepakko- ja pienvesikohde. LTJ-järjestelmän metsäkohteet päivitetään HKR:n ja YMK:n yhteistyöllä aluesuunnitteluprosessin aikana.

LUONNONSUOJELUALUE. SLÄTTMOSSENIN KOHOSUO (28)

Slättmossenin suo on Helsingin ainoa tyypillinen keidassuo. Keidas- eli kohosuolla tarkoitetaan suota, joka on keskiosastaan reunoja korkeammalla. Rauhoituksen tarkoituksena on suojella Suomenlahden rannikkovyöhykkeen vanha, lähes lopullisen kehitysasteensa saavuttanut suo. Suo jatkuu Vantaan puolelle, mutta rauhoittamattomana.

Keidassuolla kasvillisuutta laikuttavat harjanteenomaiset, kuivahkot kermiä ja niiden väliin jäävät vetiset kuljupainumat. Slättmossenin kermeillä kasvaa rahkasammaleen päällä kanervaa, variksenmarjaa ja kitukasvuisia mäntyjä. Kuljujen reunoilla kasvaa suokukkaa ja keskeimmällä tupasvillaa.

Kasvillisuutensa lisäksi alue on edustava hyönteis- ja etenkin perhoslajistoltaan.

JAKOMÄEN MUINAISRANTAKIVIKKO PERUSTETTU V. 2011 (5_LSO)

Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2008–2017 kohde

KUVAUS: Yoldia-meren rantakivikko tasolla 60 m mpy. Pyöristyneiden kivien (5–30 cm) vyöhyke kiertää kallion lakea sen pohjois- ja luoteispuolella. Muodostuman koko on 3–30 m x 150 m ja ikä yli 10 000 v. Komea nähtävyys. Kivikko on toinen ja paremmin säilynyt Helsingin kahdesta Yoldiameren-rannasta (toinen on geologinen kohde nro 2113). Luonnonsuojelu- ja opetusarvoa. Hyvä saavutettavuus. Kallio ja kivet puhtaita.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Säilyttää harvinainen, Helsingin laajin muinaisrantakivikkomuodostuma, joka sijaitsee asutuksen keskellä ja on siksi vaarassa. Helsingissä ei ole yhtään rauhoitettua muinaisrantamuodostumaa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alue tulee aluksi puhdistaa roskista. Kohdetta ei saa muuttaa kaivamalla, rikkomalla, ottamalla, tai muuten siirtämällä kiviainesta. Kivikon laiduille asennetaan kyltit, jotka kieltävät kivien siirtelyn ja kasaamisen. Kivikon edustalle sopivaksi katsottuun paikkaan asennetaan kuvitettu opastaulu, joka kertoo muinaisrantakivikon synnystä ja historiasta. Yleisön kulku ohjataan polun avulla paikan päälle.

LUONNONSUOJELULAIN MUKAINEN SUOJELTU LUONTOTYYPPI JAKOMÄEN PÄHKINÄPENSASLEHTO

Jakomäen pähkinäpensaslehto on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen lehtokasvillisuus. Jakomäen pähkinäpensaslehdossa kasvaa noin 100 kappaletta pähkinäpensaita, joista va1taosa on yli kaksi metriä korkeita. Pähkinäpensaat sijaitsevat pääosin metsän läpi johtavien hiekkateiden risteyskohdassa ja sen lähiympäristössä. Lehdon valtapuu on kuusi ja joukossa kasvavat rauduskoivu ja mänty. Pensaskerroksessa esiintyvät pähkinäpensaiden lisäksi tuomi, haapa, vaahtera, rauduskoivu, tammi, harmaaleppä, paatsama, vadelma ja runsaana kasvava pihlaja. Kenttäkerroksen yleisiä lajeja ovat mm. mustikka, kielo, oravanmarja, käenkaali, lillukka ja sudenmarja. Alue on rajattu pähkinäpensaaseen esiintymisen mukaan.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE. JAKOMÄEN POHJOISMETSÄ (321/99)

Arvoluokka: III. Kohtalaisen arvokas lintualue.

Vanha kuusikkoalue, jonka pohj.osa mäntymetsää (harvennushakattu), rajoittuu lännessä Lahden moottoritien, jatkuu idässä Vantaalle, et.osa rajautuu asutukseen; keskiosat korpimaista aluetta soistumiseen ja puroineen, alueella pähkinäpensaita.

AVAINTEKIJÄT: Korpikuusikko puronvarsineen, vanha puusto, lahopuut.

PESIMÄLINNUSTO: Runsas perusmetsälinnusto, lisäksi peukaloinen, idänuunilintu, puukiipijä, palokärki, töyhtötiainen (männikössä), sirittäjä, mustapääkerttu, mahdollisesti kultarinta ja pikkutikka.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE. JAKOMÄEN LAMMIKOT (40/2010)

Arvoluokka: II. Arvokas lintualue.

Lammikoita Slätmossenin pohjoispuolella. Yksi lammikko Helsingin alueella, muut Vantaan puolella.

AVAINTEKIJÄT: Alueen lammikot muodostavat Helsingissä harvinaisen elinympäristön, jossa havaittu mm. mustakurkku-uikku.

PESIMÄLINNUSTO: rantasipi, sirittäjä, ehkä mustakurkku-uikku

MUUTTOLINNUSTO: ei merkitystä

ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet. JAKOMÄEN LEHDOT (57/91)

Arvoluokka: I. Hyvin arvokas.

KUVAUS- JA LAJITIEDOT: Kohteen kaakkoisosan painauma ruokkivat puot ja tihkuvesi, joiden ansiosta kasvillisuus on siellä laajalti näyttävää kosteaa lehtoa (pääasiassa isoalvejuuri- ja hiirenporraslehtoa) sekä laikuittain suurruoholehtoa ja erilaisia korpityyppejä (esim. ruoho- ja heinäkorpea, metsäkortekorpea). Vetsimmillä pinnoilla kasvavat jopa vehka, raate, järvikorte ja korpikaisla. Monipuoliseen puuvartiskasvistoon kuuluvat muun muassa kuusi, tervaleppä, harmaaleppä, tuomi, vaahtera, hieskoivu, korpipaatsama ja koiranheisi. Rinteitä

ylöspäin kasvillisuuden päätyypit vaihtuvat ensin tuoreiksi lehdoiksi, sitten kuiviksi lehdoiksi. Vastaavasti puusto muuttuu yhä kuusivaltaisemmaksi, joskin mukaan tulee myös komeita ja paikoin tiheässä kasvavia pähkinäpensaita sekä kohteen pohjoisosissa useita metsälehmusryhmiä. Kaikkiaan kohde on hieno lehtokokonaisuus, jossa topografian ja kosteuden pientenkin erojen merkitys kasvillisuuden luonteelle tulee monipuolisesti ja hämmästyttävän hyvin säilyneesti esiin ja jossa on vielä "suuren metsän tuntua".

ARVOLUOKKA: II (valtakunnallisesti silmälläpidettävä laji hentosara, Helsingissä vaarantunut laji metsämaarianheinä ja Helsingissä harvinainen ympäristötyyppi (kohteeseen sisältyy Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä rajattu luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi pähkinäpensaslehto) sekä huomattavat lisäarvot). Lisäarvoina Helsingissä silmälläpidettävä laji suokeltto, Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit ketunlieko, lehtokorte, metsälehmus, pähkinäpensas, maariankämmekekä ja raate sekä kohteen luonnontilaisuus (ml. komea ja monipuolinen puusto), näyttävyys (pähkinästöt, laajat suursaniaispeitteet), monipuolisuus (vaihtuminen lehtokorvista kuiviin rinnelehtoihin) ja laajuus.

RAJAUKSEN PÄIVITYS V. 2005: Kohde on rajattu uudelleen liittämällä siihen kohde 58/91 sellaisenaan sekä laajentamalla alkuperäistä kohdetta 58/91 hieman pohjoiseen päin kattamaan koko Helsingin puoleisen rinnelehtovyöhykkeen.

RAJOITUKSET JA SUOSITUKSET: Tarpeetonta kulkemista kohteen kosteimmissa osissa on syytä välttää herkästi haavoittuvien kosteikkopintojen takia.

LEPAKKOKOhteet. JAKOMÄKI (41/03)

Arvoluokka: III. Paikallisesti tärkeä lepakkoalue.

SIJAINTI: Alue sijaitsee Somerikotien ja kaupungin rajan ympäristössä.

KUVAUS: Alueen keskiosassa on Helsingin ja Vantaan puolella hiekkakuoppia, jotka ovat täyttyneet vedellä. Koko kesän ajan alueella saalistaa muutamia pohjanlepakoita teiden tai lampareiden yllä.

LAJIT: pohjanlepakko.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

MUINAISRANTAKIVIKKO, JAKOMÄKI (21-11)

Arvoluokka: I.

Muinainen Yoldia-meren rantakivikko tasolla 60 m mpy. Pyöristyneiden kivinen vyöhyke kiertää huippua sen pohjois- ja luoteispuolella. Kivien koko on 5-30 cm. Ikä noin 10000 v.

KUVAUS: Yoldia-meren rantakivikko tasolla 60 m mpy. Pyöristyneiden kivinen vyöhyke kiertää huippua sen pohjois- ja länsipuolella. Kivien koko on 5-30 cm. Ikä noin 11 000 v. Luonnonsuojelualueeksi 2011.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

TURVEKERROSTUMA, SLÄTTMOSSEN (23-07)

Arvoluokka: I.

Rahkaturvekerrostuma.

KUVAUS: Rahkaturvekerrostuma. Koko n. 600 m x 200 m (Helsingin puoleinen osa).

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

ARVOKAS KALLIOALUE, JAKOMÄKI (14-13)

Arvoluokka: 1 Suuri arvo.

Maisemallisesti merkittävä kallioalue.

Sijainti: Jakomäen huipun länsirinne. Koko 70 m x 150 m. Tila 23.4.2003: roskaantunut.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

TURVEKERROSTUMA, HEIKINLAAKSO (23-06)

Arvoluokka: II. Kohtalainen arvo.

Rahkaturvekerrostuma.

KUVAUS: Rahkaturvekerrostuma, kosteikko Lahdenväylän molemmin puolin. Koko n. 700 m x 300 m.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

MUINAISRANTAKIVIKKO, KAIVANTOPUISTO (21-12)

Arvoluokka: I. Suuri arvo.

Rantavoimien kivisestä moreenista esiin huuhtoma lohkarieikko, jota meren jäät ovat todennäköisesti vielä tiivistäneet. Kivien koko 0,5-1,2 m.

Sijainti: Jakomäki, Kaivantopuiston lounais- ja eteläosa. Koko 40 m x 80 m. Alueella on myös komea migmatiittikallio, siirtolohkare sekä hiidenkirnu. Tila 6.6.2003 hyvä.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE. HIIDENKIRNU, KAIVANTOPUISTO (12-08)

Arvoluokka: I. Suuri arvo.

Hiidenkirnu jyrkän kalliorinteen alaosassa.

Sijainti: Jakomäki, Kaivantopuiston lounaispää. Halkaisija 1,5 m. Rakennetussa puistossa. Tila 14.6.2003: Kirnu täytetty murskeella, joten syvyys ei ole tiedossa.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

MIGMATIITTINEN KIILLEGNEISSI, KAIVANTOPUISTO (11-12)

Arvoluokka: I. Suuri arvo.

Komea puhtaaksi huuhtoutunut migmatiittinen silokallio.

Sijainti: Jakomäki, Kaivantopuiston lounaisreuna. Koko 50 m x 60 m. Alueella myös hiidenkirnu, siirtolohkare ja rantalohkareikko. Tila 2.6.2003: Kalliossa on yksi töherryks, muuten hyvä. Ei jäkälää.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

HARJU, TATTARIHARJU (21-02)

Arvoluokka: II. Kohtalainen arvo.

Hiekkaharju.

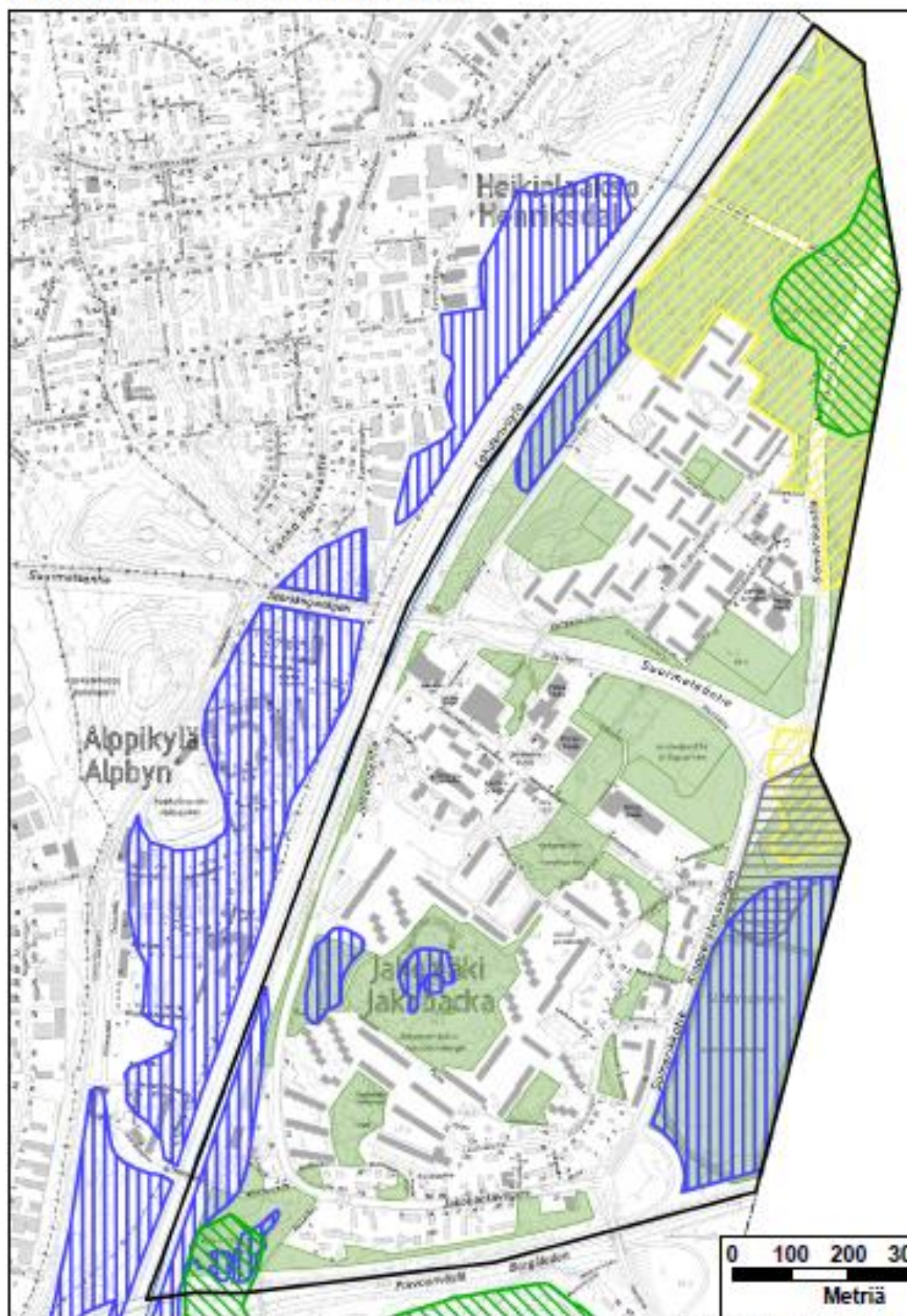
KUVAUS: Hiekkaharju. Koko 200-400 m x 2000 m. Valtaosin Tattariharjun pohjavesialuetta. Pohjoispäässä ja puolessavälissä todennäköisesti hiekkakuoppiin tehdyt täyttömaa-alueet. Eteläosassa lisäksi avonaisia hiekanottoalueita. Alueen pohjoisosassa rakennuksia ja katuja. Lahden- ja Porvoonväylät rikkovat harjun eteläpään.

PIENVESI: PUROT JA LAMMET

JAKOMÄEN LAMPI (LAM04)

Jakomäessä on hiekkakuoppaan muodostunut lampi. Lammen hiekkaiset rannat ovat kasvustoltaan köyhiä. Lammessa kasvaa vitaa. Hiekkakuoppalampia on kolme lisää Vantaan puolella. Alue on merkitty lepakoiden kannalta arvokkaaksi (luokka III).

Arvokkaat luontokohteet

Pohjakartta © Kaupunkimittaus

- Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet
- Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde
- Lepakkokohteet
- Linnustollisesti arvokas kohde

Kasvupaikat

Luonnonmukaisia alueita on Jakomäen alueella yhteensä 65 hehtaaria. Vajaa neljännes (23 %) alueen kasvupaikoista on reheviä kasvupaikkoja. Keskiravinteisia kasvupaikkoja on reilu kolmannes (34 %). Vajaa viidennes alueesta (18 %) on kuivahkoja kasvupaikkoja ja loput ovat luokittelemattomia, pääosin kallioisia alueita.

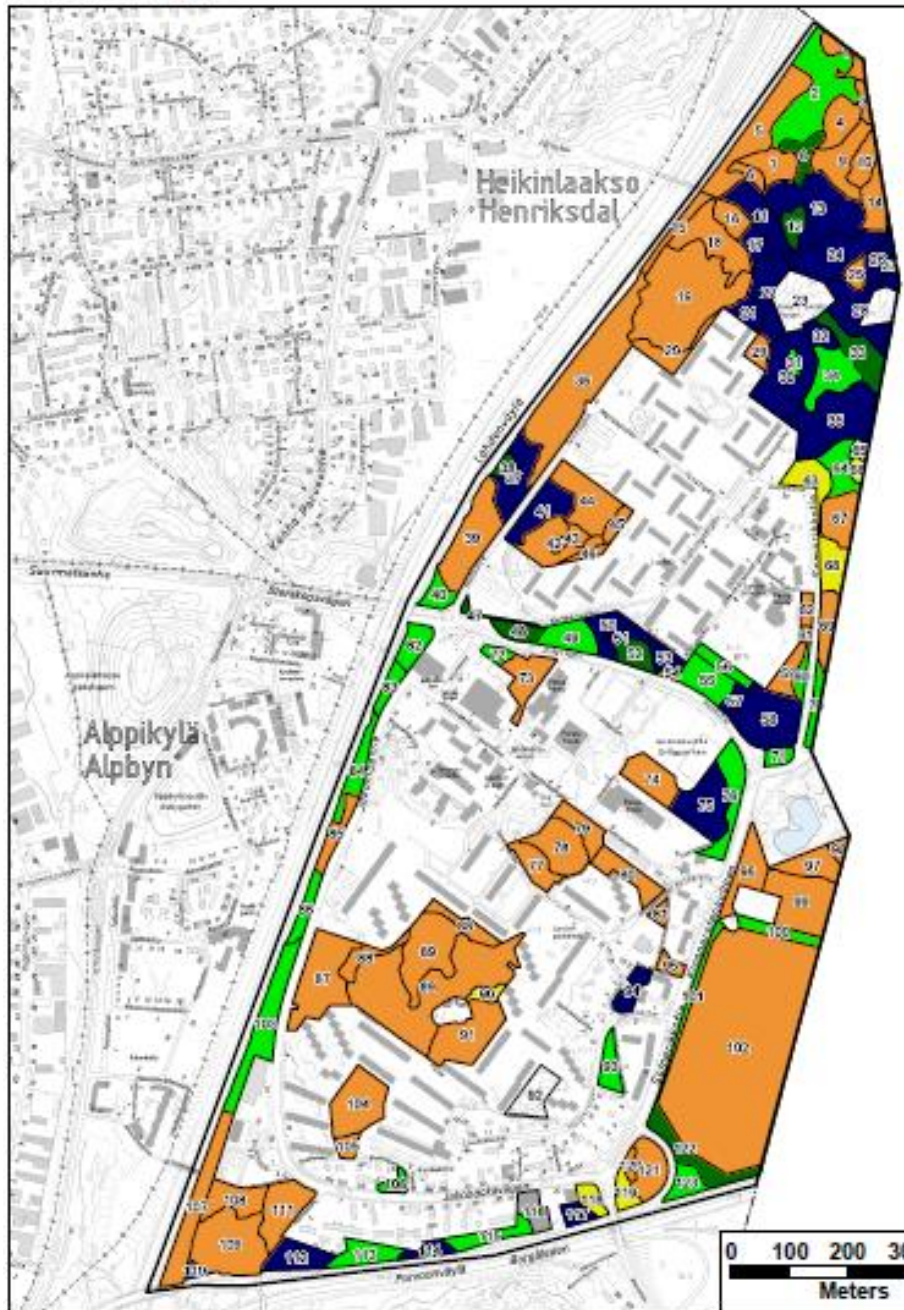
Kasvupaikat

Puulajit

Mäntyä esiintyy ylivoimaisesti eniten (60 %) alueen metsäkuvioiden pääpuulajeista. Kuusi on toiseksi yleisin, sitä esiintyy eniten vajaalla viidenneksellä kuvioista (19 %). Kolmanneksi yleisin pääpuulaji on koivu, jota on eniten vajaalla viidenneksellä (18 %) alueen kuvioista. Lopuilla (2 %) pääpuulajina on haapa.

Pääpuulajit

Pohjakartta © Kaupunkimittaus

 mänty	 rauduskoivu	 haapa
 kuusi	 hieskoivu	 harmaaleppä

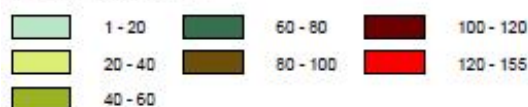
Puuston ikäluokat

Alueen metsien ikäjakauma painottuu varttuneisiin ja vanhoihin metsiköihin. Ainoastaan vajaa viidennes (17 %) metsistä on nuorempaa metsää. Joissain kohdin metsä on kerroksellista eli vanhemman puuston alla kasvaa kehityskelpoista uuden puusukupolven nuorempaa puustoa väljaksolla ja/tai pensaskerroksessa. Valtaosin isomman puuston alla ei kasva kuin pihlajaa, mikä ei ole kehityskelpoista uuden puusukupolven puustoksi. Valtaosa (58 %) alueen puustosta on varttunut ja vanhempaa puustoa (ikäluokassa 41–80 vuotta). Vanhoja metsiä (yli 80 vuotta) on noin neljännes kaikista metsiköistä.

Puuston ikäluokat

Puuston ikä vuosissa

Hoitoluokat

Alueella on ollut käytössä vanha hoitoluokitus, jossa C-alueita ei ole alaluokiteltu edelleen puisto-, lähivirkistys-, suoja- tai arvometsäksi. Nyt tehdyssä inventoinnissa tämä luokittelu tehtiin, jonka lisäksi muutamia vanhoja C-alueita on muuttunut ja tulee tulevaisuudessa kaavoituksen myötä muuttumaan rakennetuksi alueeksi. Tällaisia alueita on mm. Huokotien pohjoispuolella olevat C-alueet.

Suurin osa (60 %) alueen metsistä on hoitoluokitettu C1.2 lähivirkistysmetsäksi. Toiseksi yleisin (23 %) hoitoluokka on C3 suojametsät, joita on lähinnä Porvoon- ja Lahdenväylän varrella. Noin kymmenesosa (9 %) alueen luonnonmukaisista alueista on joko suojelualueita (Slåttmossenin räme, Jakomäen muinaisranta) tai luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja luontotyyppejä (jakomäen pohjoisosan pähkinäpensaslehto). Lisäksi rakennusviraston inventoinnin yhteydessä löytyi arvokkaita elinympäristöjä (4 %), mm. vesitaloudeltaan ja puustoltaan muuntuneita korpia sekä räme, joka on Slåttmossenin suojelualueen jatkoa alueen pohjoisosassa koira-aitauksen ja Vantaan rajan välissä.

Uudet hoitoluokat

Pohjakartta © Kaupunkimitausos

Luonnonhoito

YLEISTÄ

Jakomäen alueen alustavat hoitotarpeet ovat pääosin turvallisuuskäytökohtien ja lähimaisemien huomioimista eli reittien, teiden ja tonttien varsien lähivyöhykkeiden heikentyneiden ja kuolleiden puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Alueen pohjoisosissa on myös jonkin verran iäkkäitä ja huonokuntoisia kuusikoita sellaisilla paikoilla, joissa niitä täytyy alkaa uudistamaan keinollisesti pienaukoin ja luontaisesti latvusaukoin (ks. alla oleva kartta). Muutamissa paikoissa nuoren ja varttuneen puuston elinvoimaisuutta, sekapuustoisuutta ja kerroksellisuutta olisi lisäksi hyvä tukea harvennuksilla ja pienpuuston hoidolla. Noin puolet alueesta jää kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle tällä suunnitelmakaudella.

Kaikki luonnon arvokohteiksi todetut alueet on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle. Arvokohteiden lisäksi myös suuri osa kuvioista, mitä ei ole luokiteltu varsinaisiksi arvokohteiksi, on jätetty kehittymään luonnontilaan tällä suunnitelmakaudella. Kaiken kaikkiaan noin puolet alueen pinta-alasta on kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle tällä suunnitelmakaudella.

Lisäksi niillä alueilla, missä toimenpiteitä on tarkoitus tehdä, luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään suosimalla kerroksellista metsänhoitoa, säästämällä kuollutta ja lahoa puuta ja hoitamalla pensaskerrosta vaihtelevasti jättämällä pensasryhmiä ja yksittäisiä taimiyslöitä pensaskerrokseen.

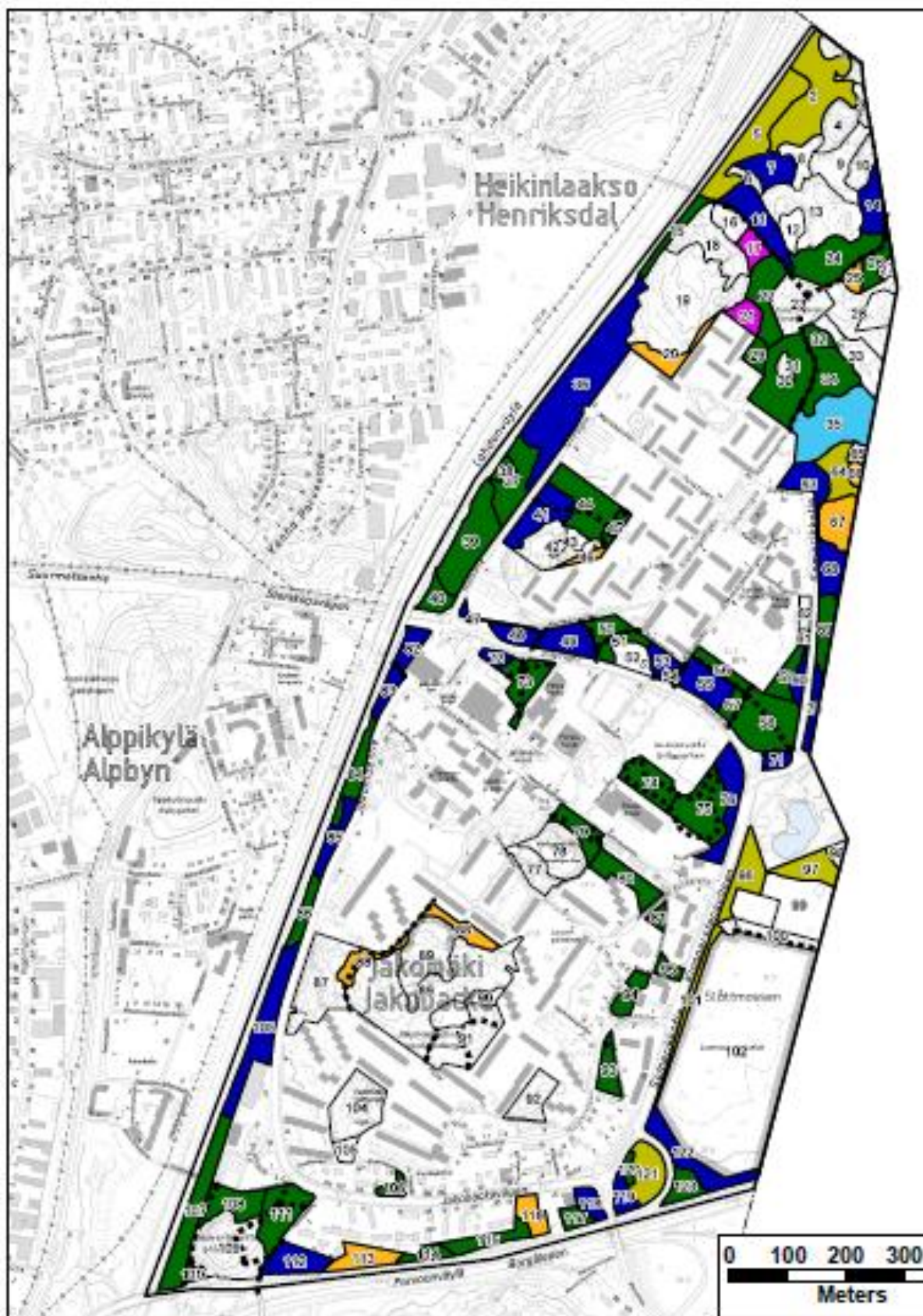
TOIMENPITEET LTJ-KOHITEILLA

LTJ-kohteiden rajaukset ovat monesti melko laajoja ja epämääräisiä. Usein samaan kohteeseen sisältyy paljon erityyppistä metsää. Rajauksissa ei myöskään huomioida metsänhoidollisia näkökohtia, kuten esim. kasvupaikkaa puuston kasvun kannalta, olemassa olevan puuston kuntoa tai metsiköiden muita kehitystarpeita. Luonnonhoitosuunnittelun maastoinventoinnin yhteydessä alueet kuviodaan pikkutarkasti kantakartan ja vääräväri-ilmakuvan pohjalta, joten paikoin vanhoja LTJ-kohteidenkin rajauksiakin voisi tarkentaa ajan tasalle. Kohteiden sisältä löytyy monesti metsänosia, jotka vaativat luonnonhoidon toimenpiteitä yhtälailla metsikön jatkokehityksen, maiseman ja alueen turvallisuuden, kuin itse todetun luontoarvon säilymisenkin kannalta. Kohteille ehdotetut toimenpiteet suunnitellaan pikkutarkasti kyseinen luontoarvo huomioiden. Niillä ei heikennetä luontoarvoja, vaan monissa tapauksissa nimenomaan autetaan arvoja ylipäänsä säilymään tai olosuhteita jopa parannetaan (esim. lehtipuuvältaisten lehtojen puuston ja pensaston ylläpito, tiettyjen kohteille ominaisen lajiston suosiminen, puuston kehittäminen kerroksellisena, lahopuun säästäminen sopiviin kohtiin, jne.)

Kuten edellä mainittiin, LTJ-kohteet on rajattu aluekohtaisesti suurpiirteisemmin kuin HKR:n tekemässä kuviokohtaisessa inventoinnissa, joten LTJ-rajauksen sisältä on tunnistettu mitkä kohteet rajauksen sisältä ovat arvokkaita. Näin esimerkiksi Jakomäen pohjoisosassa olevat LTJ-linnustokohde, josta korvet ja korpimaiset kohteet, kalliot ja runsaslahopuustoiset/vanhapuustoiset kohteet on rajattu hoidon ulkopuolelle ja huomioitu osin arvometsänä. Lisäksi toimenpideehdotuksissa on huomioitu, että hoidon ulkopuolelle jäävät alueet muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia. Toisaalta jo pitkään hoidon piirissä olleille kuvioille Lahdenväylän, tonttien ja ulkoilureittien varsille on esitetty hoitoa.

Jakomäen lehdon LTJ-rajauksen osalta rehevä korpinotkelma ja sen pohjoispuolinen vanha ja runsaslahopuustoinen kuusikko on rajattu pois toimenpiteistä. Toimenpiteet tässä LTJ-rajauksessa kohdistuvat pääosiltaan jo aiemmin hoidon piirissä olleeseen ulkoilureitin ja tontin viereiseen koivikkoon, jota kehitetään edelleen valoisana, jalo- ja sekapuustoisena ja kerroksellisena lehtometsänä yksittäisten ylispuiden poistolla ja pienpuuston hoidolla jaloa lehtipuustoa suosien.

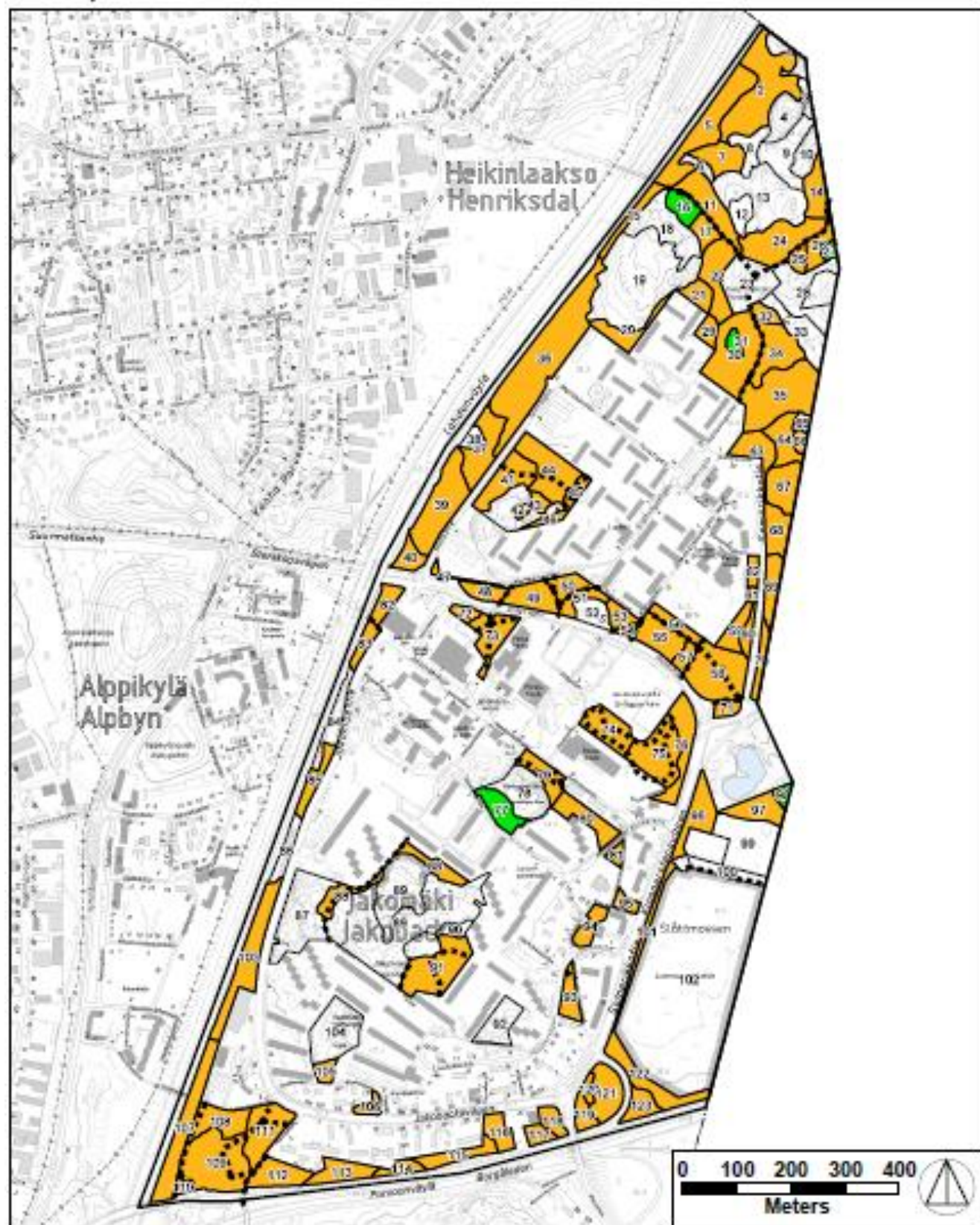
Metsien hoito

Pohjakaarta © Kaupunkimittausosa

	nuoren metsän ensiharvennus		uudistaminen pienaukolla
	varttuneen metsän harvennus		luontaisen uudistamisen valmistelu
	yksittäisten puiden poisto		erikoishakkuu

Pienpuuston hoito

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki 2015

- pienpuuston hoito taimikonhoito ulkoliiretti

Tattariharju

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on erilaisia luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisesti arvokkaita kohteita sekä pienvesikohteita. LTJ-järjestelmän metsäkohteet päivitetään HKR:n ja YMK:n yhteistyöllä aluesuunnitteluprosessin aikana.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE ALPPIKYLÄN POHJOISMETSÄ (322/99)

Arvoluokka: III.

Rehevä laaksometsikkö ja tienvarsiniitty; lehtometsäaluetta harvennushakattu viime vuosina (heikentänyt aluetta linnustollisesti), länsikieleke kuitenkin pensaikkoista-lehtomaista niittypuronvarsimaisemaa, eteläosa harvaa sekametsää.

AVAINTEKIJÄT: Pensaikkoiset niityt, lehtosirpaleet, sekapuusto.

PESIMÄLINNUSTO: Erittäin runsas lehtimetsän ja pensaikkojen peruslajisto, lisäksi kultarinta, mustapääkerttu ja satakieli sekä leppälintu.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE TATTARISUON POHJOISPELLOT (316/99)

Arvoluokka: II.

Viljely-niittymaisema runsaine pensaikkoineen ja ojanvarsineen.

AVAINTEKIJÄT: Viljely- ja niittyalueet, pensaikot, kasvillisuuden rehevyys ojanvarsissa.

PESIMÄLINNUSTO: Avomaiden ja pensaikkojen peruslinnusto runsas, lisäksi satakieli, luhta- ja viitakerttunen, pensassirkkalintu, keltävästäräkki, kuovi, pensastasku, tikli, hemppo ja peltosirkku.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE TATTARISUON POHJOISMETSÄ (315/99)

Arvoluokka: III. Kohtalaisen arvokas lintualue.

Rehevä, lehtomainen metsäalue, laajoja pensaikkoja, paikoin märkäpohjainen, oja, aluskasvillisuus rehevää ja runsasta, lahoppua.

AVAINTEKIJÄT: Rehevyys, pensaikkoisuus, lehtipuusto, lahoppuusto.

PESIMÄLINNUSTO: Erittäin runsas lehti- ja sekametsän ja toisaalta pensaikkojen peruslajisto, lisäksi pikkutikka, kultarinta, pikkusieppo, luhta- kerttunen, uuttukyyhky, pikkulepinkäinen, lehtokurppa, hömötiainen. Kohteessa muutamia pöllöhavaintoja (sarvipöllö, viirupöllö).

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE TATTARISUON LEHTO (314/99)

Arvoluokka: II. Arvokas lintualue.

Erittäin rehevä lehtoalue, jossa runsas aluskasvillisuus, toisaalta moottoriradan itäpuolinen osa kuivempi, kuusta sekapuuna; paljon oja ja virtavesiä, joiden varret reheviä, metsän reunat pensaikkoisia.

AVAINTEKIJÄT: Rehevyys, virtavedet, reunapensaikat, lehtoalueen rehevyys, sekametsän puusto, vanhat puut ja lahoppuut.

PESIMÄLINNUSTO: Erittäin runsas ja monipuolinen lehti- ja sekametsän sekä toisaalta pensaikkojen peruslinnusto; lisäksi mm. viitasirkkalintu, pikkutikka, lehtokurppa, laulurastas, peukaloinen, kultarinta, pikkusieppo, punavarpuu, sirittäjä, pikkulepinkäinen, kerttusia. Valkoselkätikka tavattu ainakin v. 2009. HUOM! kohteessa luottamuksellisia pesimätietoja.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE MALMIN LENTOKENTTÄ (313/99)

Arvoluokka: I.

Hyvin laaja, aukea lentokenttäalue: heinikoita, reunoilla tiheitä pensaikkoja, rikkaruohostoa.

AVAINTEKIJÄT: Avoimuus, laajat, suhteellisen rauhalliset heinikot, reunojen pensaikat.

PESIMÄLINNUSTO: Erittäin runsas avo- ja pensaikkomaiden peruslinnusto, lisäksi kuovi, pikkutylli, luhta- ja viitakerttunen, satakieli (erityisen runsas reunoilla!), kultarinta, mustapääkerttu, pensastasku, pikkulepinkäinen, viita- ja pensassirkkalintu, ruiskääkkä.

ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet AUTOTALLINTIEN OJA (28/92)

Arvoluokka: II huomattavan arvokas.

Kohde on lähdevetinen, pehmeäpohjainen isohko oja, jossa kasvaa ojatädykettä kenties muistona Tattarisuon alkuperäisestä lähdekasvistosta.

ARVOLUOKKA: II (alueellisesti uhanalainen laji ojatädyke).

RAJAUKSEN PÄIVITYS V. 2005: Rajausta on supistettu kattamaan ojatädykkeen todellisen kasvualueen.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE TURVEKERROSTUMA, TATTARISUO-KIVIKKO (23-08)

Arvoluokka: II. Kohtalainen arvo.

Saraturvekerrostuma.

KUVAUS: Saraturvekerrostuma. Kosteikkoalue Lahdenväylän molemmin puolin. Viisiosainen. Koko n. 2000 m x 300 m. Eteläosassa rakennuksia ja katuja.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE HARJU, TATTARIHARJU (21-02)

Arvoluokka: II. Kohtalainen arvo.

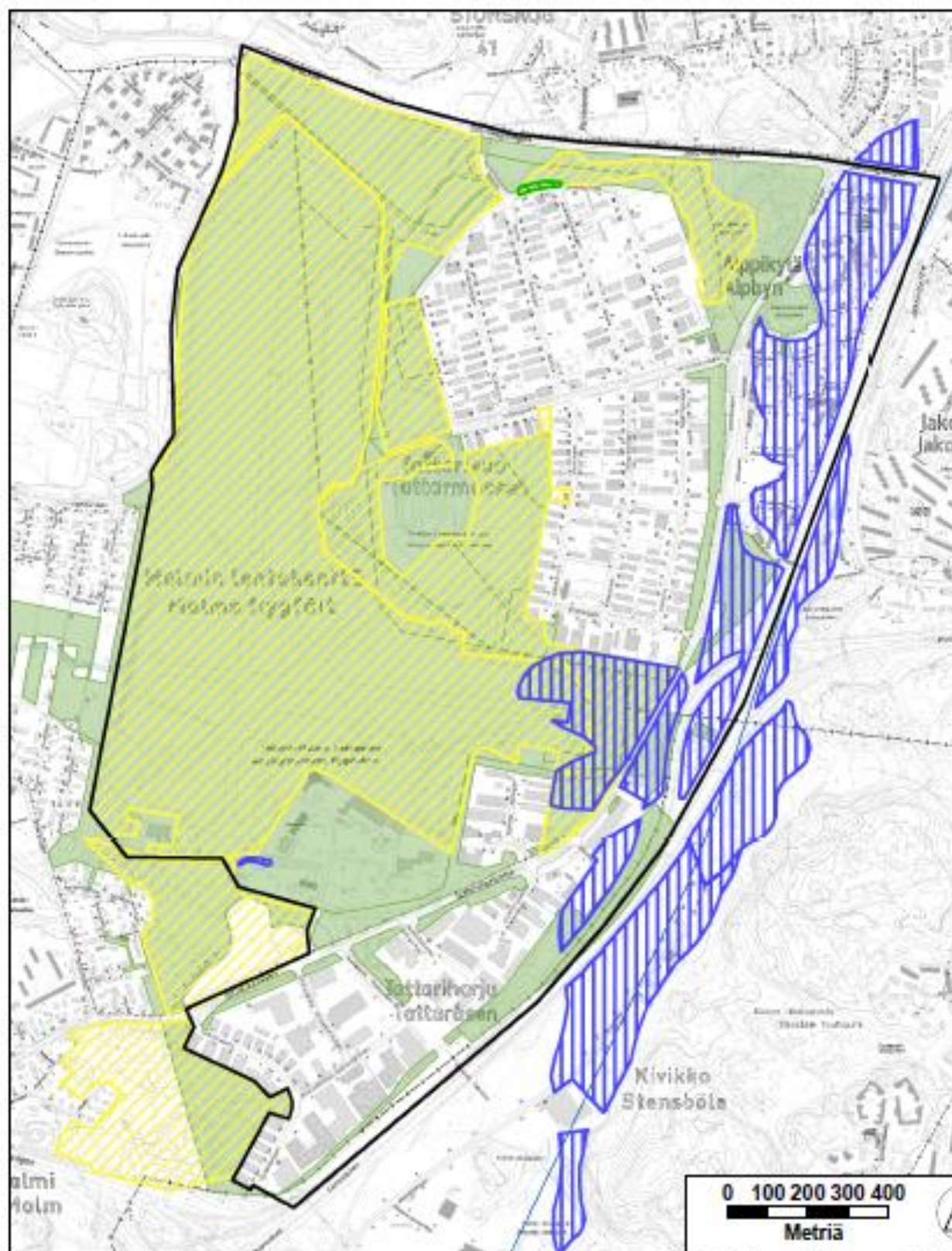
Hiekkaharju.

KUVAUS: Hiekkaharju. Koko 200-400 m x 2000 m. Valtaosin Tattariharjun pohjavesialuetta. Pohjoispäässä ja puolessavälissä todennäköisesti hiekkakuoppiin tehtyt täyttömaa-alueet. Eteläosassa lisäksi avonaisia hiekanottoalueita. Alueen pohjoisosassa rakennuksia ja katuja. Lahden- ja Porvoonväylät rikkovat harjun eteläpään.

PIENVESI: PUROT JA LAMMET LONGINOJA (P28)

Longinoja alkaa Suurmetsästä, mutta sen valuma-alue ulottuu Puistolaan asti. Longinoja virtaa pientalovaltaisten alueiden ja peltoalueiden läpi ja laskee Vantaanjokeen. Ojaa kuormittavat mm. Tattarisuon teollisuusalue ja Malmin lentokenttä. Malmin lentokenttä sekä sen lähiympäristö ovat arvokkaita lintukohteita. Longinojaa on kunnostettu useassa eri vaiheessa edistäen mm. kalojen elinolosuhteita ojassa.

Arvokkaat luontokohteet

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki

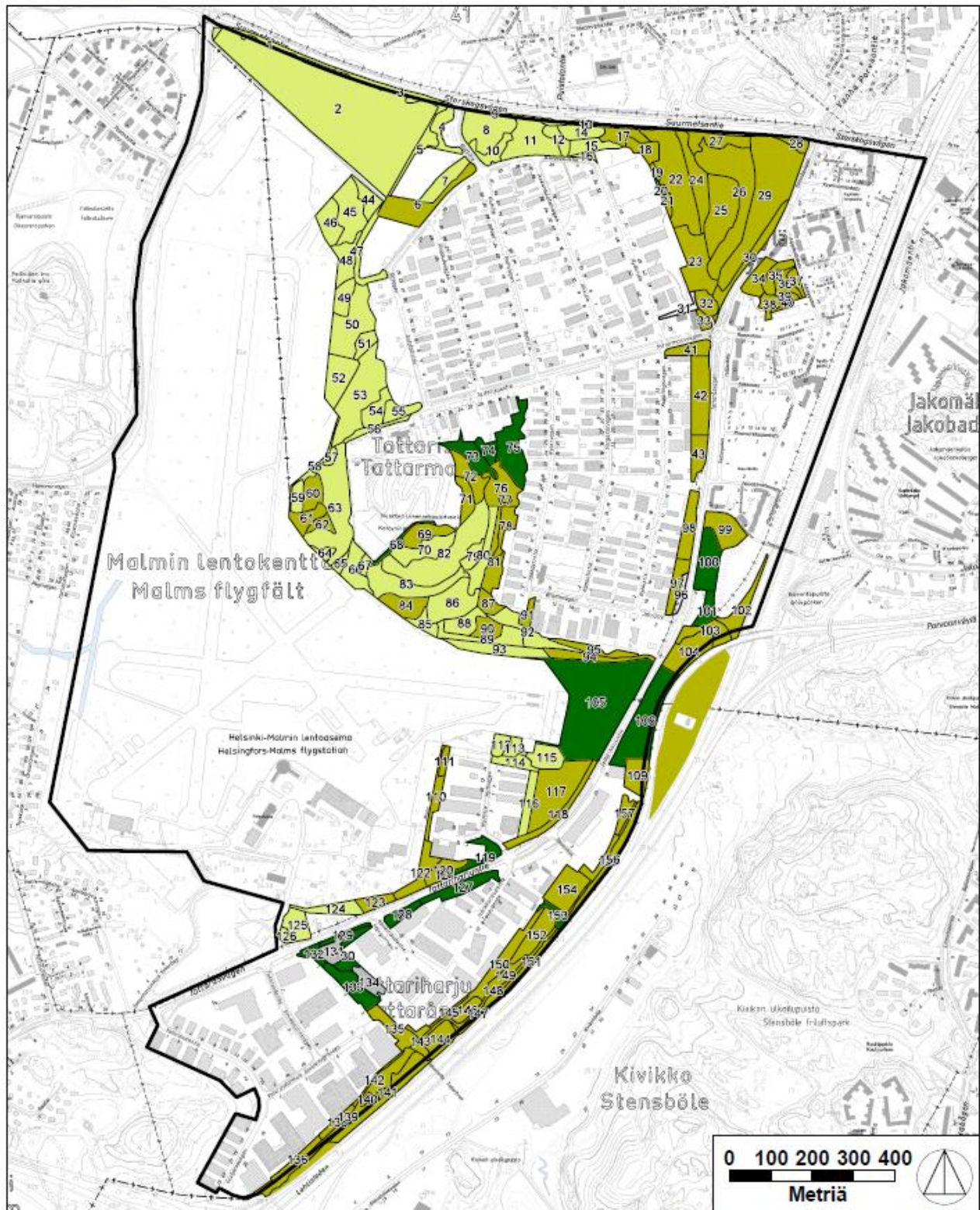
- Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet
- Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde
- Linnustollisesti arvokas kohde

Tattariharjun luonnonmukaiset alueet

Kasvupaikat

Luonnonhoidon alueita on yhteensä n. 76 ha. Siitä n. 31 % kostuu erilaisista avoimista alueista. Viljeltyä peltoa on 7,9 ha ja erilaisia niittyjä ja pääosin avoimia alueita on n. 15,5 ha. Metsissäkin rehevien ja kosteiden kasvupaikkojen osuus korostuu hyvin selvästi. Tämä johtuu siitä, että suurin osa alueesta on aikanaan rankan ojituksen ja maantäyttöjen myllertämää, ehkä alun perin rehevähköä suota tai toisaalta aiempaa maatalousmaata. Reheväpohjaisten metsien osuus on yli 90 % metsämaasta eli n. 47,5 ha ja loputkin metsäalueet (n. 4,5 ha) vastaavat rehevyydeltään tuoretta kangasta. Lisäksi alueella on vain kaksi pientä 0,25 hehtaarin kokoista kallionlakea ja nekin sijaitsevat molemmat samalla kumpareella Tattariharjulla.

Kasvupaikat

Pohjakartta © Kaupunkimittaussasto, Helsinki 2015

lehto	kuiva kangasmetsä
lehtomainen kangasmetsä	karukko kangasmetsä
tuore kangasmetsä	kalliomaa ja hietikko
kuivahko kangasmetsä	muu kasvupaikka

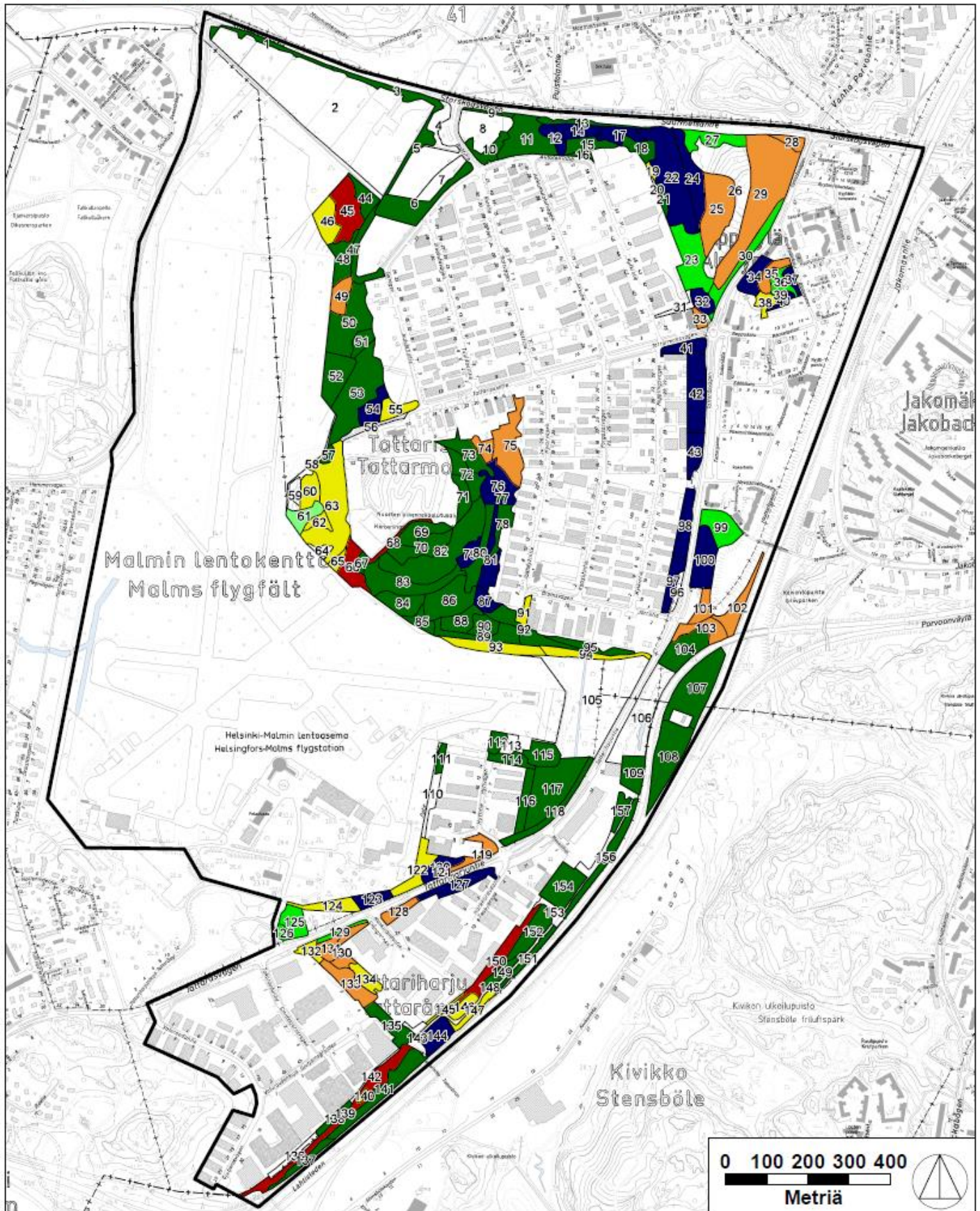
Puulajit

Suurin osa alueesta kasvaa sekalaista lehtimetsää, joka on yleensä hieskoivuvaltaista ja monin paikoin tiheää sekä sen seurauksena myös riukuuntunutta. Paikoin esiintyy myös haavikoita tai haapavaltaisia alueita muun puuston lomassa. Osa haavoista on myös varsin järeitä. Haavan ja koivun ohella, lähinnä vesottuvilla avoalueilla, välikerroksen puustona tai alikasvoksena esiintyy raitaa, pihlajaa, harmaa- ja tervaleppää, tuomea, pajua sekä paikoin myös vaahteraa ja muita lehtopensaita.

Puhtaan lehtimetsän ohella on runsaasti lehtipuuvaltaista sekametsää, jossa lehtipuiden seassa kasvaa yksittäisiä kuusia ja paikoin mäntyjäkin. Kuuset ovat usein hieman nuorempia, alikasvospuita tai taimia, mutta paikoin myös järeitä ylispuita. Kuusivaltaisia metsikkökuvioitakin on jonkin verran. Lähinnä Tattariharjuntien pohjoispään tienvarsimetsikössä, Alppikylänhuipun länsipuolisella metsäalueella, Tattarisuon teollisuusalueen reunalla (lähellä Jäähdytintietä) sekä Tattariharjuntien varressa (lentoaseman tasalla).

Mäntyvaltaista metsikköä kasvaa Alppikylänhuipun rinteillä sekä paikoin Tattariharjuntien ja Lahden moottoritien välisellä alueella. Myös Tattarisuolla, lentokentän kupeesta teollisuusalueen väliin työntyvän metsäkaistaleen pohjoispäässä on muutama kuvio järeää männikköä kasvavaa, entistä rämettä.

Pääpuulajit

Puuston ikäluokat

Metsät ovat paljolti kerroksellisia ja eri-ikäisrakenteisia, joten ikäluokkajakauma ei anna puustosta oikeaa kuvaa. Puusto on rehevillä alueilla varsin kookasta suhteessa ikäänsä, joten metsiköt voivat äkkiseltään vaikuttaa vanhemmilta, kuin ne itse asiassa ovat. Ainoastaan kahdella mäntyvaltaisella kuviolla vallitsevan puuston keski-ikä ylittää 100 vuotta. Kookkaimmat kuuset ovat pääasiassa iältään vielä selvästi alle sata vuotiaita. Vähemmän hoidetuilla alueilla kookkaampien koivujen ja haapojen ikä vaihtelee yleensä 40 -60 vuoden välillä ja niiden lomassa kasvaa erikokoista nuorempaa lehtipuustoa. Yksittäiset koivut voivat paikoin olla hieman vanhempiakin. Lentokentän ympärillä, vanhoilla viljelysmailla tiheät koivu- ja lehtipuuvallaiset metsiköt puolestaan ovat monin paikoin hieman nuorempia, muutamissa kohdissa vielä jopa vielä taimikkoasteella.

Puuston ikäluokat

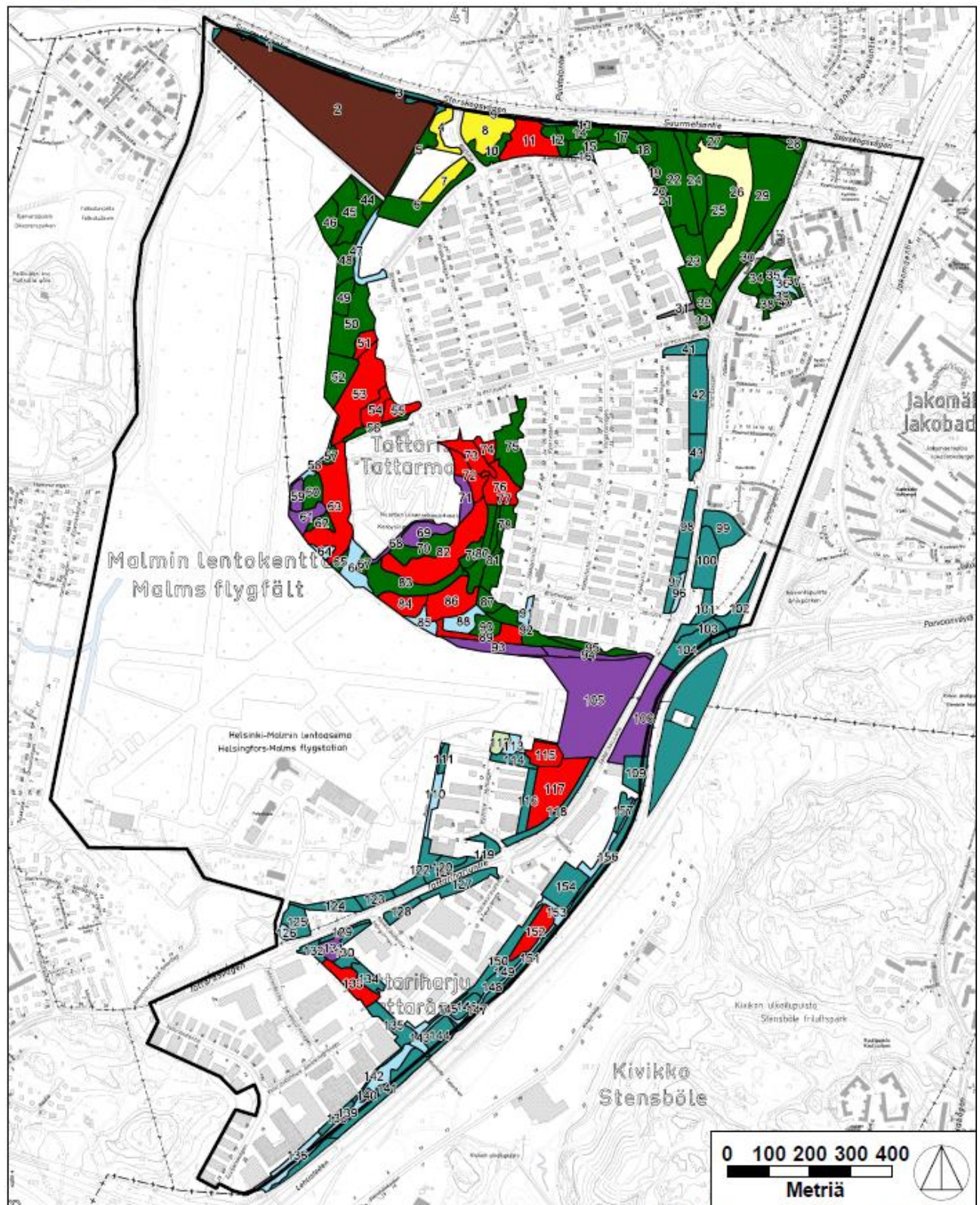
Puuston ikä vuosissa

Hoitoluokat

Hoitoluokitus on uudistettu maastossa tehdyn inventoinnin ja kuvioinnin pohjalta. Hoitoluokitus on myös entistä yksityiskohtaisempi, koska käytössä on uudet, tarkemmat maasto- ja kaavakartat sekä tuoreet ilmakuvat. Osa aiempien metsäsuunnitelmien kuvioista on poistunut alueiden rakentamisen, teollisuustonttien laajenemisen tai jonkin muun ihmistoiminnan aiheuttaman muutoksen myötä. Luontoalueet on luokiteltu aiempaa tarkemmin alaluokkiin ja osa niistä on siirretty luontoarvojen mukaiseen arvometsäluokkaan. Alueesta lähivirkistysmetsiä on 29 prosenttia. Toiseksi eniten on suojametsiä, joiden osuus on vajaa neljännes. Arvometsien osuus 17 prosenttia. Loput alueet ovat peltoja, niittyjä ja muita erityisalueita.

Uudet hoitoluokat

Pohjakartta © Kaupunkimittaussasto, Helsinki 2015

	B1 Maisemapelto		C1.2 Lähivirkistysmetsä
	B2 Käyttöniitty		C3 Suojametsä
	B3 Maisemaniitty ja laidunalue		C5 Arvometsä
	B4 Avoin alue ja näkymä		E Erityisalue
	C1.1 Puistometsä		0 Hoidon ulkopuolella oleva alue

Luonnonhoito

Pohjoispään peltoalue säilytetään viljelyn piirissä ja osaa avoalueista ylläpidetään niittyinä kuten tähänkin asti. Myös lentokenttätoiminnan näkymäalueet ja lentosektorit hoidetaan kuten tähänkin asti säännöllisin välein, erityisohjeiden ja ilmailun vaatimien rajausten mukaan.

Uudessa inventoinnissa on paikoin rajattu omiksi kuvioikseen sellaisia avoimia tai puoliavoimia alueita, jotka aiemmassa suunnitelmassa ovat sisältyneet viereisiin metsäkuvioihin. Osaa näistä, varsinkin joitakin reitinvarsia ja pihojen reunoja voisi pyrkiä ylläpitämään avarina, lähinnä pienpuustoa hoitaen ja vesakoitumista kurissa pitäen. Joitakin kohteista voisi myös ajoittain ainakin osittain niittää.

Puuston hoitotarpeita mietittäessä on tarkasteltu metsiköiden nykyistä kehitysvaihetta, puuston kuntoa ja aiempaa hoitoa suhteessa kohteen sijaintiin sekä lähialueen käyttöön, maisemaan ja alueen luontoarvoihin.

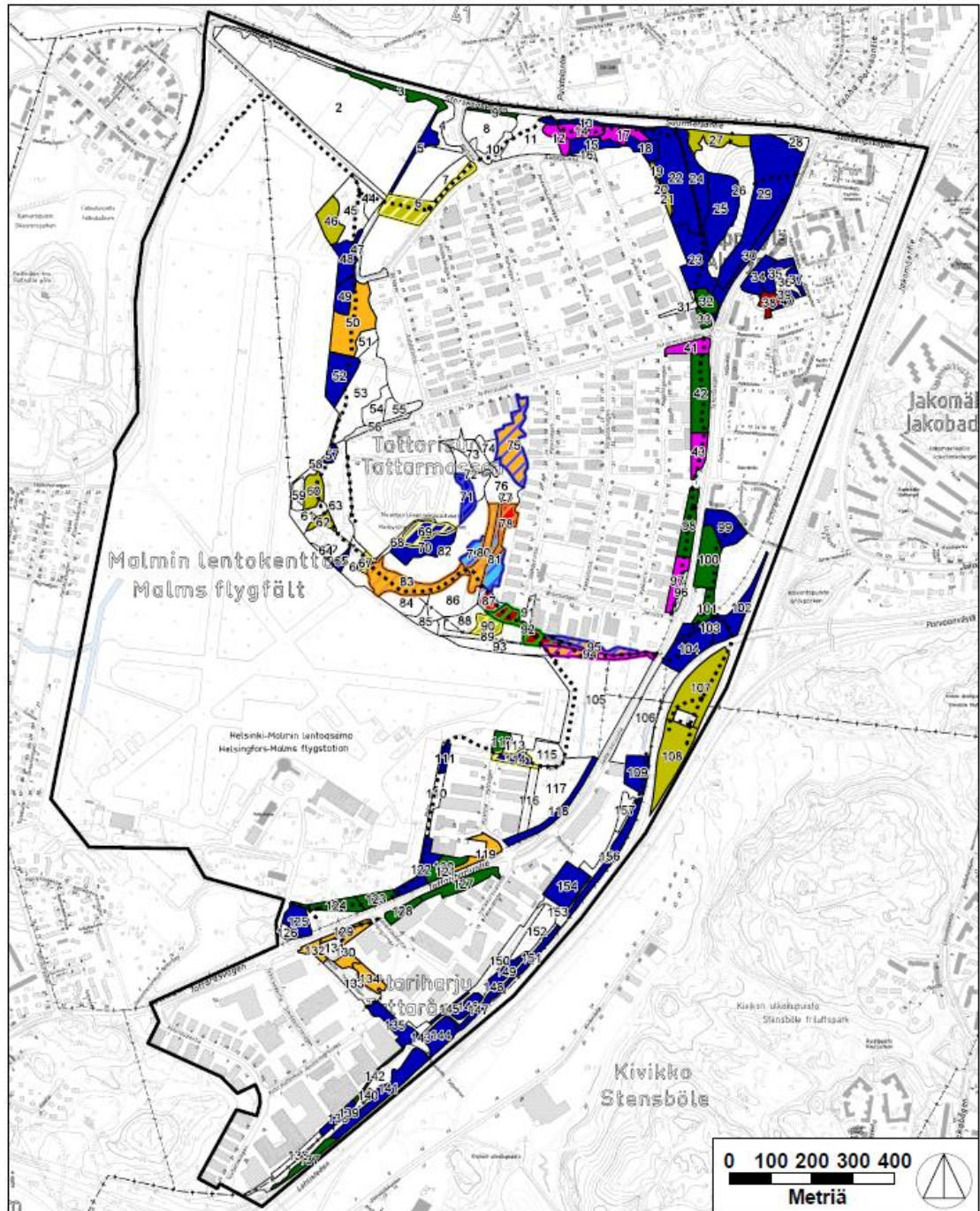
Hoidossa huomioitavia asioita:

- Tattarisuon alueella on monenlaista luontoarvoa mm. linnustoon, reheviin/kosteisiin ja osin suoperäisiin elinympäristöihin, puuston melko luonnonmukaiseen kehitykseen, metsiköiden kerroksellisuuteen, monilajiseen lehtipuustoon sekä melko runsaaseen lahoppuun määrään liittyen.
- Luontoalueiden käyttö rajautuu pääosin rakennetuille ulkoiluteille, Alppikylänhuipun avarille alueille ja sitä reunustaviin nuorehkoihin, hoidetumpiin metsiin sekä muun toiminnan reuna-alueille, kuten moottoriradan yhteyteen.
- Kosteapohjaisia ja vaikeakulkuisia tiheiköitä on paljon, eivätkä teollisuusalueen laitamatkaan juuri houkuttele ulkoiluun.
- Osa Tattarisuon metsistä on myös erilaisia suojametsävyöhykkeitä, joilla ei ihmisten kannalta ole juuri muuta käyttöä.

Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen metsänhoitotoimet on syytä keskittää sinne, missä niitä ihmistoiminnan vuoksi enemmän tarvitaan ja jättää linnusto- /muut luonnonarvokohteet luonnonmukaisemmiksi, vähemmälle hoidolle. Arvokohteillakin voi paikoin olla tarvetta kaataa yksittäisiä puita esim. lähialueen turvallisuuden ylläpitämiseksi, mutta tämä voidaan tarpeen mukaan hoitaa erillistoimenpitein ja tapauskohtaisesti harkiten. Puustoa kehittäviä sekä maisemaa ja turvallisuutta ylläpitäviä hoito- ja hakkuutoimia kannattaa kohdistaa lähinnä lentokenttää kiertävän ulkoilureitin varteen, Alppikylänhuipun nuorempiin metsiin, Tattarisuon myötäisen kevyenliikenteen väylän varteen, sekä niihin suojametsiin, joiden suojavaikutus muuten menetettäisiin puuston heikentymisen myötä. Myös entisille avoalueille leviävästä nuoresta lehtipuustosta ja pensaikosta saisi paikoin pienimuotoisella nuoren metsän

hoidolla kehitettyä sekä maiseman, että luontoarvojen kannalta merkityksellisiä lehtimetsiköitä tai erilaisia puoliavoimia luontoalueita.

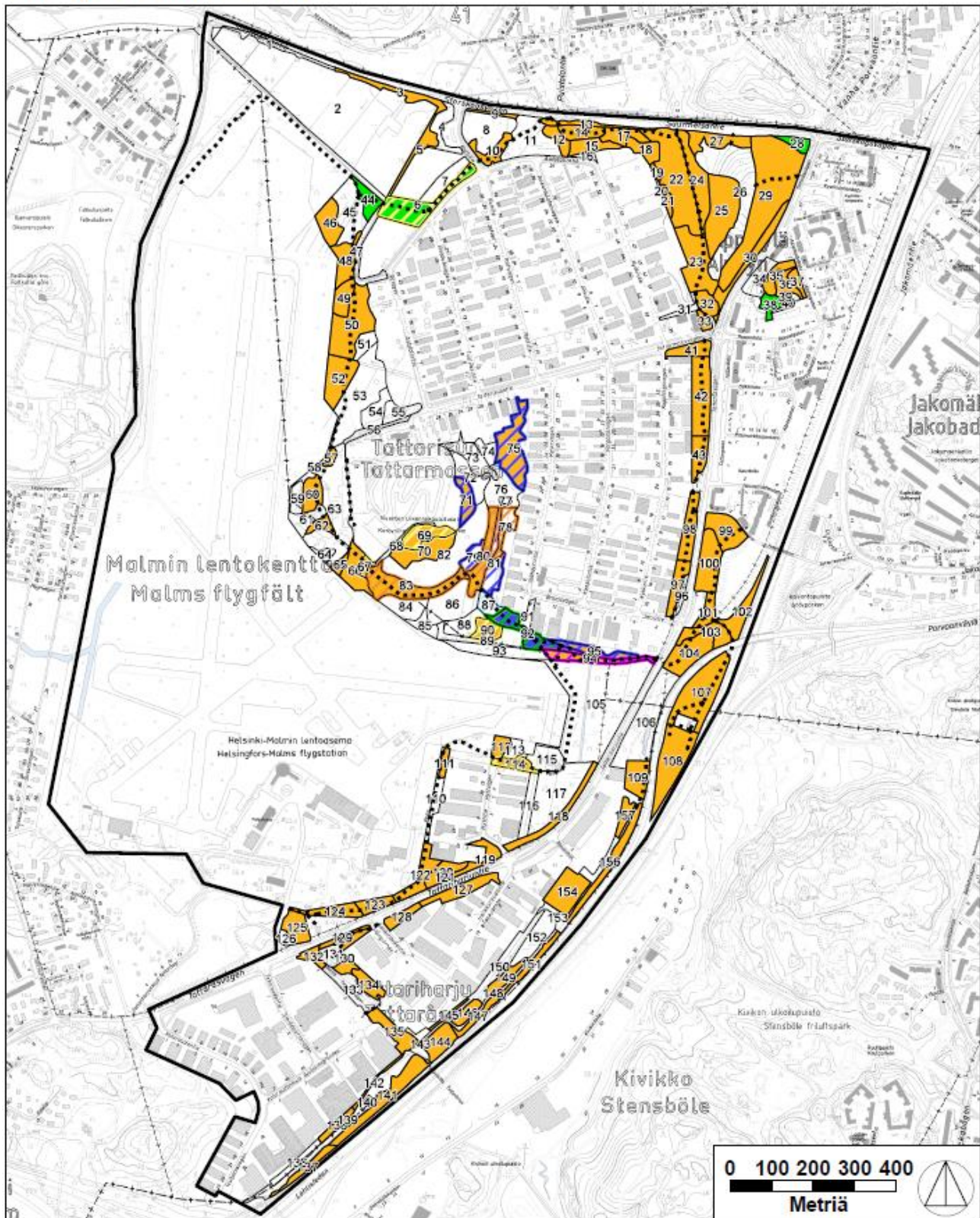
Metsien hoito

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki 2015

	alikasvos säästetään		puustoryhmien harvennus		uudistaminen pienaukolla
	haapoja jätetään		ylispuustoisien taimikon hoito		luontaisen uudistamisen valmistelu
	havupuita jätetään		nuoren metsän ensiharvennus		suojuspuuhakkuu
	lehtipuita jätetään		varttuneen metsän harvennus		erikoishakkuu
	puuryhmiä jätetään		yksittäisten puiden poisto		ulkoilureitti

Pienpuuston hoito

Pohjakarta © Kaupunkimittaussasto, Helsinki 2015

	alikasvos säästetään		lehtipuita jätetään		pienpuuston hoito
	haapoja jätetään		puuryhmiä jätetään		nuoren metsän hoito
	havupuita jätetään		puustoryhmien harvennus		taimikonhoito
					ulkolureitti

Jakomäki-Tattariharjun alueen yhteenvedot luonnonhoidosta

Ehdotetut luonnonhoidon toimenpiteet

Jakomäki-Tattariharjun suunnittelualueen luonnonmukaisten alueiden yhteispinta-ala on noin 138 hehtaaria. Tästä pinta-alasta hoitotoimia on ehdotettu noin 70 hehtaarille. Toimenpiteistä 40 hehtaaria on harvennuksia, 20 hehtaaria yksittäisten puiden poistoa ja loput erilaisia luontaisen uudistamisen valmisteluun tai uudistamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Pienpuuston hoitoa on merkitty samalla alalle kuin hakkuita.

Luonnonhoidon linjaus ja Lumo-ohjelma

Jakomäki-Tattariharjun luonnonhoitoa ohjaavat Luonnonhoidon linjaukset ja LUMO – ohjelman tavoitteet. Rakennusvirastossa laadittu Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus hyväksyttiin yleisten töiden lautakunnassa 18.10.2011. Linjausten tavoitteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010. Lisäksi luonnonhoitoa ohjaavat Helsingin ympäristökeskuksessa laaditut LUMO – ohjelman eli Helsingin Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008 – 2017 tavoitteet, jotka on myös hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010.

Luonnonhoidon linjauksen tavoitteet:

1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia, ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia
2. Ulkoilu ympäristö on toimiva ja elämyksellinen
3. Luonnonympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot on säilytetty.
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat sekä saaristo ovat monimuotoisia.
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisemavaikutukset.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008 – 2017 tavoitteet:

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

Hoitoluokkien kuvaukset:

B2 Käyttöniitty on säännöllisesti ylläpidetty avoin tai puoliavoin niitty, joka on koko pinta-alaltaan ulkoilukäytössä. Sen kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Niityllä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä.

B3 Maisemaniittyjä ja laidunalueita ylläpidetään avoimen maiseman säilyttämiseksi. Maisemaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä. Liikkuminen ohjataan käytäville tai niitytpoluille. Kapeita maisemaniittyjä voivat olla myös kaistaleet, esimerkiksi tien pientareet.

B4 Avoimet alueet ja näkymät ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita esimerkiksi taajaman tuloväylien, teiden ja muiden väylien varrella. Hoitoluokkaan kuuluvat myös pienet metsäaukeat, umpeutuneet pellot ja johtokatuja alustat sekä avoimet näkymät kuten esimerkiksi näkymät näköalapaikoilla ja perinnemaisemassa. Näkymät avautuvat myös joki- tai järvimaisemiin sekä merkittäviin luonto- ja maisemakohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat alueet, joiden hoito on pelkkää säännöllistä vesakon poistoa.

B5 Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat muuten asukkaille merkittäviä niittyjä. Arvoniitty niitetään tai raivataan vesoista ja niittojäte viedään pois. Hoito perustuu usein kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.

C1.1 Puistometsä on päivittäisessä runsaassa käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut puistomainen metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasveista. Puistometsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai muuten keskeisellä ulkoilun ja virkistyskäytön painopistealueella. Puistometsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja kevyen liikenteen väylille.

C1.2 Lähivirkistysmetsä on päivittäisessä käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu luonnonkasveista. Lähivirkistysmetsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai lähellä niitä. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C2.1 Ulkoilumetsä on taajaman yhteydessä tai sen reuna-alueella sijaitseva laajempi metsäalue. Metsää hoidetaan painottaen puuston elinvoimaisuuden ohella virkistys-, monikäyttö-, maisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Ulkoilumetsissä on erilaisia alueen käyttöä palvelevia rakenteita sekä polku- ja latuverkkoja.

C5 Arvometsä on erityisen tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden piirteiden vuoksi. Arvometsää hoidetaan kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Luonnon monimuotoisuuskohteiden kyseessä ollessa kohde jätetään usein hoitotoimien ulkopuolelle.

O Hoidon ulkopuolella oleva alue

R Maankäytön muutosalueet

E Erityisalue on viheralue, jonka ominaispiirteet tai käyttö on niin poikkeuksellista, ettei sitä voida sisällyttää mihinkään muuhun hoitoluokkaan.

Reittien hoito

Koko suunnittelualueella on noin 11 kilometriä B- ja C-alueilla olevia suunnittelujärjestelmään digitoituja reittejä. Suurin osa näiden reittien varsista tullaan hoitamaan suunnitelmakauden alussa ja toimenpiteet toistetaan suunnitelmakauden puolessa välissä. Reittien varsia hoidetaan työohjeen mukaan (linkki:

http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/luonnonhoidon_ohje_2013_web.pdf) poistamalla niiden läheisyydestä huonokuntoisia ja kuolleita puita sekä poistamalla vaihtelevasti pienpuustoa. Nämä toimenpiteet tehdään vaihtelevalla etäisyydellä reitin varresta metsän luonteen, maiseman ja topografian mukaan työohjeen mukaisesti. Lisäksi joissakin kohdin ulkoilureitistöä on syytä avata maisemia tekemällä pienpuuston hoitoa ja yksittäisen puiden poistoa. Lisäksi monissa kohdin pienpuuston hoidolla luodaan lähimaisemaa reiteiltä metsän sisään.

Kuluneisuus

Joillakin suunnittelualueen luonnonhoidon alueilla on nähtävissä liiasta kulkemisesta johtuvaa pohjakerroksen kulumista. Tämä näkyy muun muassa ylileveinä ja mutaisina polkuina sekä kallioiden kulumisena.

Maatalousalueet ja palstaviljelmät

Tattariharjun alueen pohjoisosassa, lentokentän päässä on kaupungin viljelyksessä oleva pelto.

Luonnonhoidon toteutusohjelma 2015 – 2024

Luonnonhoidon työt on tarkoitus aloittaa noin suunnitelmakauden alkupuolella. Toiskertaiset hoitotyöt kuten ulkoilureittien varsien pienpuuston hoito ja reitinvarsien vaarallisten puiden poisto on tarkoitus tehdä suunnitelmakauden puolessa välissä. Suunnitelman mukaisesti laaditaan luonnonhoidon toteutussuunnitelma vuoden 2015 aikana. Se sisältää Hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaiset tekniset toimenpideohjeet. Hoito- ja

kehittämissuunnitelma ja luonnonhoidon toteutussuunnitelma ovat nähtävissä rakennusviraston Internet -sivuilla <http://www.hkr.hel.fi> ajankohtaisia viheralueita esittelevässä kohdassa ja asiakaspalvelussa.

Ylläpidettävien niittyjen niitto tehdään vuosittain. Toiskertaiset hoitotoimenpiteet, kuten pienpuuston ja taimikoiden hoito, tehdään suunnitelmakauden puolessavälissä. Harvennus- ja uudistushakkuut tehdään lintujen pesimäajan 1.4.- 31.7. ulkopuolella. Toimenpiteet tehdään siten, että ulkoilijoiden turvallisuudesta huolehditaan. Puutavara välivarastoidaan hakkuiden ajaksi sopiviin kohtiin ja kuljetetaan pois. Hakkuutähteiden siivous metsistä tehdään lumettomana aikana ja ne pyritään korjaamaan mahdollisimman nopeasti pois metsistä ja ulkoilureittien varsilta.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto tilaa luonnonhoitotyöt. Ennen töiden toteutusta niistä tiedotetaan sidosryhmille ja asukkaille paikallislehtien ja maastotiedotteiden sekä rakennusviraston Internet -sivujen kautta. Kaikissa suunnittelu- ja toteutusvaiheissa asukkailla on mahdollisuus saada lisätietoja ja esittää palautetta luonnonhoidon asiantuntijoille rakennusvirastoon. Viimeistään hakkuutiedotteiden ilmestyessä maastoon on asukkailla mahdollisuus esittää toiveita kiinteistönsä ja puiston rajalla olevista puista Staran vastaavalle työnjohtajalle, joka ottaa ne huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Rahoitustarve

Metsien hoito

Aluesuunnitelmaan kuuluvilla Jakomäen ja Tattariharjun alueilla B- ja C-hoitoluokituksia vastaavia luontoalueita on kaikkiaan 138 hehtaaria. Tästä hoidetaan suunnitelmakaudella metsänhoitotoimin noin 70 hehtaaria. Luonnonhoidon toteutuskustannukset suunnitelman kymmenvuotiskaudella on laskettu Helsingin kaupungin vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla. Metsäisten alueiden hoitokustannukset ovat 3 668 euroa hehtaaria kohden. Yksikköhinta ei sisällä luonnonhoidon tukipalveluita. Kokonaiskustannus näin laskettuna on 250 000 euroa.